

Verklaring over de milieueffectenrapportage: beleidsplan ruimte en mobiliteit Puurs-Sint-Amands

Het beleidsplan ruimte en mobiliteit van de gemeente Puurs-Sint-Amands werd op 25 maart 2024 door de gemeenteraad definitief vastgesteld. De mogelijke milieueffecten van dit ruimtelijk beleidsplan zijn gedocumenteerd in een bijhorend plan-MER (met dossiernummer PLMER-282 in de MER-databank) dat op 8 maart 2024 een gunstige kwaliteitsbeoordeling kreeg van het Team Omgevingseffecten¹ (met kenmerk PLMER-282-GK).

Conform artikel 4.2.11 § 7 van het DABM² geeft voorliggende verklaring weer:

- hoe de milieuoverwegingen in het plan zijn geïntegreerd;
- hoe rekening gehouden is met het goedgekeurde plan-MER en met de opmerkingen en adviezen uit het openbaar onderzoek en de bijhorende adviesronde;
- de redenen waarom gekozen is voor het plan zoals het is aangenomen, in het licht van de andere redelijke alternatieven die zijn behandeld.
- in voorkomend geval, de monitoringmaatregelen waartoe wordt besloten conform artikel 4.6.3bis van het decreet van 5 april 1995³.

De opmaak van het beleidsplan ruimte en mobiliteit met bijhorende milieueffectrapportage gebeurde overeenkomstig het stroomschema “integratie van plan-milieueffectrapportage in de opmaak of herziening provinciaal of gemeentelijk Beleidsplan Ruimte (BR) of Beleidskaders voor het provinciaal of gemeentelijk Beleidsplan Ruimte (BK). Zo was er een continue doorwerking van de milieuoverwegingen bij de opeenvolgende fases in het tot stand komen van het beleidsplan ruimte en mobiliteit. Het beleidsplan heeft dus in de loop van zijn totstandkoming een aantal aandachtspunten die vanuit de MER-deskundigen werden geformuleerd, geïncorporeerd. Het resultaat is een beleidsplan dat de milieubekommernissen integreert.

De milieubeoordeling is in de praktijk reeds gestart in de fase van de conceptnota. De plan-m.e.r.-procedure zelf startte met de opmaak van de kennisgeving. De kennisgeving van dit plan-MER werd door het Team Omgevingseffecten volledig verklaard op 13 mei 2022 en ter inzage gelegd van 30 mei 2022 tot en met 28 juli 2022 bij de gemeente Puurs-Sint-Amands en bij het Team Omgevingseffecten in Brussel. Gezien de conceptnota reeds een voorstel voor strategische visie bevatte is ervoor gekozen om de in de kennisgeving voorgestelde methodologie reeds deels verder uit te werken voor wat betreft de milieueffectenbeoordeling van de strategische visie. Het document “kennisgeving” kon dus beschouwd worden als een ‘KG+OT’ (kennisgeving + ontwerp tekst) over de conceptnota.

Na verwerking van de ontvangen adviezen en inspraak stelde het Team Omgevingseffecten de bijzondere richtlijnen op om de methodologie die in het plan-MER gevolgd moet worden, vast te leggen. Deze richtlijnen hielden rekening met principieel verplichte onderdelen van een plan-MER op

¹ Voorheen Team Mer.

² Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid

³ Artikel 4.6.3bis.

§1. De initiatiefnemer gaat de aanzienlijke gevolgen voor het milieu van de tenuitvoerlegging van plannen en programma's na, onder meer om onvoorziene negatieve gevolgen in een vroeg stadium te kunnen identificeren en de passende herstellende maatregelen te kunnen nemen.

§2. Om te voldoen aan de bepalingen van paragraaf 1 kunnen, als dat passend is, de bestaande monitoringsregelingen worden gebruikt om overlapping van monitoring te vermijden.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de monitoring.

basis van art. 4.2.8 §1bis van het DABM, en de relevant geachte onderdelen uit de ontvangen inspraakreacties en adviezen. De richtlijnen werden betekend op 8/12/2022 (met kenmerk PLMER-282-RL).

Vervolgens werd het ontwerp-MER uitgewerkt, waarin de effectenbeoordeling van de strategische visie werd geactualiseerd o.b.v. het voorontwerp-beleidsplan en ook de milieubeoordeling van de beleidskaders werd uitgevoerd.

In wisselwerking met de opmaak van het (voor)ontwerp beleidsplan ruimte en mobiliteit en rekening houdende met de bijzondere richtlijnen van het Team Omgevingseffecten werd vervolgens een ontwerp plan-MER opgesteld over het ruimtelijk beleidsplan. Hierin werden niet alleen de opmerkingen en adviezen uit de richtlijnen van Team Omgevingseffecten op de kennisgeving meegenomen maar werd er vanuit een iteratief proces continu aandacht besteed aan de mogelijke milieugevolgen van de voorgestelde beleidsopties en ontwikkelingsprincipes van de strategische visie en de 3 beleidskaders, waardoor tal van milieuoverwegingen in het beleidsplan ruimte en mobiliteit zijn geïntegreerd.

Het voorlopig vastgestelde ruimtelijk beleidsplan en het bijhorende ontwerp plan-MER gingen vervolgens samen in openbaar onderzoek van 2 augustus 2023 tot en met 30 oktober 2023 en werden tevens voorgelegd voor advies aan adviesinstanties die geselecteerd werden i.s.m. Team Omgevingseffecten.

De binnengekomen adviezen uit het openbaar onderzoek en de adviesvraag werden gebundeld en verwerkt, desgevallend werden het ontwerp beleidsplan ruimte en mobiliteit en het ontwerp plan-MER aangepast. De tabel "verwerking adviezen" in bijlage bij het plan-MER geeft een overzicht van de aanpassingen die doorgevoerd zijn aan het finale beleidsplan ruimte als gevolg van de aandachtspunten uit het ontwerp plan-MER en de adviezen. De opmerkingen en adviezen op het ontwerp-MER gaven geen aanleiding tot fundamentele wijzigingen aan de milieubeoordeling in het plan-MER.

Vervolgens werd het definitieve plan-MER aan Team Omgevingseffecten bezorgd voor een kwaliteitsbeoordeling. Op 8 maart 2024 gaf het Team Omgevingseffecten een positieve kwaliteitsbeoordeling op het plan-MER voor het beleidsplan ruimte en mobiliteit Puurs-Sint-Amands. Team Omgevingseffecten is van oordeel dat de effecten van het ruimtelijk beleidsplan op een correcte wijze in beeld zijn gebracht, rekening houdend met het strategisch karakter van het plan.

De opeenvolging van strategische visie, beleidskaders en actieplannen in het planvormingsproces maakt dat in het plan-MER een getrapte benadering werd gebruikt, waarbij de milieueffectbeoordeling van de strategische visie op eerder abstracte wijze werd benaderd en de beleidskaders en acties op meer concrete wijze. Zo werd voor de beoordeling van de strategische visie de Megatrends benadering gebruikt, voor de beoordeling van de beleidskaders het Donutmodel en voor de beoordeling van de acties een cartografische analyse.

Als referentiesituatie werd voornamelijk de huidige situatie gebruikt. Een uitzondering hierop zijn de thema's die de kwetsbaarheid van het milieu voor de verschillende gevolgen van klimaatverandering weergeven (droogte, wateroverlast, hittestress). De VMM heeft hiervoor een kaartencatalogus ontwikkeld waar voor verschillende scenario's en waarschijnlijkheden een doorkijk naar de toekomst wordt gegeven (Klimaatportaal VMM). Voor deze thema's wordt dus wél de toekomstige staat van het milieu beschreven. De tijdshorizon van de klimaatmodelleringen van de VMM ligt standaard op 2050 en wijkt dus licht af van de rest van de referentiesituatie die vertrekt vanuit de huidige toestand,

aangevuld met eventuele waargenomen trends en evoluties en rekening houdende met de doelhorizont van het gekende beleid (tot 2040).

Het opstellen van het beleidsplan ruimte en mobiliteit en de milieueffectbeoordeling zijn nauw met elkaar verweven. Het betreft een iteratief proces, waarbij de inzichten uit de plan-MER leiden tot een aanpassing van de keuzes in het beleidsplan. Eerder dan het selecteren van een voorkeursalternatief uit een reeds gekende set mogelijke alternatieven, helpt het plan-MER rechtstreeks bij het vorm geven de beleidskeuzes.

In de beleidskaders zijn twee types van beleidskeuzes terug te vinden: (1) algemene principes voor ruimtelijke ontwikkeling en (2) gebiedsgerichte acties. De methodologie voor de beoordeling van elk van deze types is verschillend. Voor de beoordeling van de ruimtelijke principes werd de mogelijke invloed van de ruimtelijke principes op de geselecteerde indicatoren van het systeem ingeschat. De beoordeling van de gebiedsgerichte acties werd gebaseerd op een cartografische analyse. Zo zijn de gebiedsgerichte analyses van de woonuitbreidingsgebieden i.k.v. het beleidskader verdichting gebeurd op basis van een globale korf aan niet ontwikkelde woongebieden. Uit de milieubeoordeling kwamen evenwel geen aandachtspunten naar boven die de vooropgestelde keuzes om de gebieden al dan niet aan te snijden, wijzigen. Wel werden er aandachtspunten geformuleerd voor de geselecteerde zones voor ontwikkeling, ter mildering van eventuele negatieve effecten op mens en milieu. Hetzelfde geldt voor de gekozen locaties van de Hoppinpunten binnen het beleidskader mobiliteit.

De beoordeling over de milieueffecten van de ambities en ruimtelijke principes hebben de beleidskeuzes en het actieplan in het beleidsplan en mobiliteit mee bepaald. Zo werden verschillende aanbevelingen uit de milieubeoordeling van de strategische visie doorvertaald in de beleidskaders. Daarnaast formuleert het plan-MER ook een aantal voorstellen om eventuele negatieve effecten te milderen en om positieve effecten te versterken (aanbevelingen). Dit betreft voornamelijk aanbevelingen die verder uitvoering vinden op een lager planningsniveau of in de uitwerking van het actieplan. Het overzicht van de effectbeoordelingen en aanbevelingen is te raadplegen op de website van de gemeente Puurs-Sint-Amands.

Globaal kan worden gesteld:

- De individuele ambities geformuleerd in de strategische visie hebben overwegend positieve effecten. Aanbevelingen zoals het opvangen van bijkomende woningnood en bedrijvigheid op locaties die multimodaal bereikbaar zijn, hinderaspecten met betrekking tot mobiliteit werden verder doorvertaald in de beleidskaders verdichting en mobiliteit.
- De individuele ruimtelijke principes én de gebiedsgerichte beleidsopties inzake het beleidskader verdichting hebben overwegend positieve effecten. Er worden verschillende aanbevelingen geformuleerd die betrekking hebben op de verdere specifieke inrichting (van woonuitbreidingsgebieden of bedrijvenszones) en dus van toepassing zijn op lagere m.e.r.-niveaus.
- De individuele ruimtelijke principes van het beleidskader open ruimte hebben overwegend positieve effecten. De aanbevelingen hebben betrekking op de verdere uitvoering van het actieplan van het beleidsplan ruimte en mobiliteit.
- De individuele ruimtelijke principes en de gebiedsgerichte beleidsopties voor het inrichten van Hoppinpunten binnen het beleidskader mobiliteit hebben overwegend positieve effecten. De aanbevelingen hebben betrekking op de verdere uitvoering van het actieplan. De aanbeveling met betrekking tot de bediening van de lokale Hoppinpunten in het westen van Puurs en Oppuurs is reeds voldaan door de inwerkingtreding van de hervorming van het openbaar vervoer op 6 januari 2024.

De monitoringsmaatregelen voorzien in het beleidsplan ruimte en mobiliteit zijn opgenomen in het monitoring- en evaluatierapport (Onderzoek SMART Doelstellingen en nulmeting). Deze worden gelinkt aan de SMART-doelstellingen, zoals die zijn geformuleerd voor de ruimtelijke strategieën van de verschillende ambities uit de strategische visie van het beleidsplan ruimte en mobiliteit.

Alle documenten van het beleidsplan ruimte en mobiliteit (beleidsplan, onderzoeksnota's, procesnota, plan-MER en alle bijlagen) zijn raadpleegbaar op de website van de gemeente Puurs-Sint-Amands: <https://www.puurs-sint-amands.be/beleidsplan-ruimte-mobiliteit>.

Namens de initiatiefnemer, gemeentebestuur Puurs-Sint-Amands, 25 maart 2024

De Algemeen Directeur,
Raoul Paridaens

De Burgemeester,
Koen Van den Heuvel